

Machovský zpravodaj

Vydává Městys Machov

Toto číslo vyšlo 23. srpna 2017

Uvnitř dnešního vydání zpravodaje najdete:

1. Informace starosty
2. Informace úřadu městyse
3. Stomatologická pohotovost v září 2017
4. Kulturní a sportovní akce
5. Informace z jednání zastupitelstva
6. Nabídka provozování restaurace Obecní dům v Machově
7. Varhanní koncerty ve Stroužném
8. Běh na Hejšovinu
9. Rozloučení s létem – areál „Na Kopci“ - 9. září
10. Borský pohár 2017
11. Finanční podpora pro dětské skupiny, družiny, příměstské tábory
12. Slavnostní otevření skokanského můstku K 40
13. Krátce ze školy
14. Slavnostní svěcení zvoničky v Bělém – 2. září
15. Kam s nefunkční zářivkou?
16. Tak jsme mluvili (slovníček místních výrazů - pokračování)

Sponzorem tohoto vydání Machovského zpravodaje je:

**EKOLAMP s.r.o.,
kolektivní systém pro zpětný odběr osvětlovacích zařízení
Nám. I. P. Pavlova 1789/5, 120 00 PRAHA 2
tel. 277 775 111, infolinka 810 888 100**

---

1. Informace starosty

Vážení občané,

nejteplejší období roku je téměř u konce a s ním většinou z nás skončilo čerpání dovolené a stejně tak všem žákům a studentům prázdniny. Také na úřadu městyse jsme průběžně vyčerpali část dovolené, aniž by se však chod úřadu zastavil. Ani přes léto se nezastavily některé rozpracované akce a další se postupně začínají připravovat na podzim či na příští rok.

Pokud jde o investiční záměry a další akce městyse, v různém stupni rozpracovanosti či přípravy na realizaci jsou a za zmínku určité stojí následující:

- rekonstrukce čistírny odpadních vod v Nízké Srbské dospěla do samotného závěru, kdy došlo k instalaci nových technologických prvků na nátok odpadních vod na čistírnu. Nyní musí být vše seřízeno a sladeno tak, aby ČOV správně fungovala a parametry vyčištěné vody byly v souladu s předepsanými normami. Dále ještě zbývá definitivní úprava venkovního terénu po stavbě.
- doplnění veřejného osvětlení v obci je naplánováno na měsíc září. Nová svítidla veřejného osvětlení instaluje firma Elmont z Broumova v Nízké Srbské „za Dranou“, od hlavní silnice směrem k Šolcově pile, od fotbalového hřiště zadní cestou směrem k Machovu, za mostem mezi Mazurkovými a Vítkovými, ke katolickému hřbitovu a na Záduší.
- ve spolupráci s firmami SMI-ČR s.r.o. Broumov a Profi škola Sokolov jsme v rekordně krátkém čase připravili projektovou dokumentaci a žádost o dotaci na rekonstrukci tělocvičny v Machově. Pokud bychom u Ministerstva pro místní rozvoj se žádostí uspěli, došlo by k instalaci nové podlahy a obložení stěn v tělocvičně, výměně osvětlovacích těles, výměně oken a dveří, rekonstrukci svodů a žlabů a k náteru střechy. Hodnota projektové žádosti se pohybuje kolem 4 mil. Kč.
- ve fázi přípravy je snaha i letos zaasfaltovat některé z místních komunikací v obci. Problémem však je skutečnost, že všechny asfaltérské firmy mají obsazenou kapacitu až do pozdního podzimu a tak stále probíhají jednání, zda se zamýšlené rekonstrukce cest v Machově podaří prosadit do jejich harmonogramu či nikoliv. Pokud bychom letos neuspěli, asfaltování by se realizovalo na jaře 2018.
- ve druhém srpnovém týdnu započaly restaurátorské práce na rekonstrukci historické sochy Panny Marie Bolestné na machovském náměstí. Práce provádí skupina odborníků z Hořic (akademický sochař, restaurátor, pozlacovač) pod dohledem Památkového ústavu.
- dne 17. srpna byla podepsána smlouva o dílo s vítězem výběrového řízení na dodavatele stavby turistického parkoviště na odbočce k Řeřišnému – firmou Broumovské stavební sdružení. Zároveň došlo ke koordinační schůzce této firmy se zástupci firmy Eurovia, neboť rekonstrukci krajské komunikace v úseku „Zákopanice“ je třeba časově sladit s návozem materiálu na výstavbu parkoviště.
- pozitivní zprávu jsme obdrželi z Operačního programu životního prostředí, kdy naše žádost o dotaci na nákup velkoobjemových kontejnerů na bioodpad a traktorového nosiče kontejnerů byla úspěšná a můžeme se těšit na další dotaci ve výši 845,6 tis. Kč na nákup uvedené techniky. Přiznaná dotace činí 85% z rozpočtovaných způsobilých výdajů na projekt, z obecního rozpočtu tedy uhradíme pouhých 15% nákladů na pořízení techniky. Nyní probíhá poptávkové řízení na dodavatele či výrobce a následovat bude řádné výběrové řízení v souladu se zákonem o zadávání veřejných zakázek.
- v polovině srpna jsme obdrželi od stavebního úřadu územní souhlas ke zhotovení veřejných částí kanalizačních přípojek pro další nemovitosti v obci. Tyto přípojky bude realizovat stavební firma Dudek z Příbyslavi na přelomu srpna a září. Jedná se o poslední kanalizační přípojky před plánovanou rekonstrukcí krajské komunikace v obci, po níž již nebudou zásahy do komunikace po dobu 10 let možné (kromě případných havárií apod.).

Na rekonstrukci krajské komunikace proběhl další kontrolní den, na kterém jsme mimo jiné upozornili na problematický stav opěrné zdi pod Sauerovými v Zákopanici, která si zřejmě bude vyžadovat souběžnou opravu (zpevnění, ukotvení ...).

Historickým úspěchem skončilo úsilí Sdružení místních samospráv ČR, ve kterém zastupují Machov i Královéhradecký kraj. Po dlouhodobém projednávání v Parlamentu i v Senátu se podařilo do úspěšného konce dovést návrh novely zákona o Rozpočtovém určení daní, který v závěru podepsal i prezident republiky. Na základě schválení této novely dojde o posílení obecních rozpočtů v příjmové oblasti o minimálně 550,- Kč na obyvatele ročně a dále o posílení příjmů na jednoho žáka. Konkrétně pro Machov to znamená zvýšení ročních rozpočtových příjmů o minimálně 600 tis. Kč, což se jistě

příznivě odrazí při sestavování rozpočtu na rok 2018, a to zejména v plánování dalších investičních akcí pro obec.

Závěrem bych chtěl pozvat všechny příznivce kultury a sportu na tradiční akci pořádanou Městysem Machov v září tohoto roku. Je jí již 21. ročník Běhu na Hejšovinu, který se i letos běží v rámci Českého poháru běhů do vrchu. Kromě samotného závodu můžete navštívit i odpolední vyhlásování vítězů spojené s posezením s kapelou Domamazec v prostoru před úřadem městyse. Ve fázi přípravy je také tradiční podzimní divadelní představení, s největší pravděpodobností opět po čase s ochotníky z Červeného Kostelce. Představení je plánováno na některou neděli v listopadu.

2. Informace úřadu městyse.

Z evidence obyvatel

Dle evidence úřadu městyse k 31. 7. 2017 bylo v Machově hlášeno k trvalému pobytu celkem 1.086 obyvatel. V průběhu července: - zemřeli 2 lidé,
- narodil se 1 občanek.

Rekonstrukce vodovodu v Nízké Srbské

VaK Náchod oznamuje provádění stavebních prací na vodovodu v Nízké Srbské, při nichž bude v termínu od 15. 8. do 31. 10. 2017 rekonstruován vodovodní řad v úseku od hasičské zbrojnice (nové) v Nízké Srbské po č.p. 52 (Matyskovi). Z uvedeného důvodu bude v nezbytné míře přerušována dodávka vody do přilehlých objektů v časech mezi 6,00 až 18,00 hod. Konkrétní přerušení dodávky vody bude vždy předem oznámeno místním rozhlasem či jiným obvyklým způsobem.

Honební společenstvo – pozvánka

Myslivecký spolek Machov společně s Honebním společenstvem Machov pořádají posezení s občerstvením pro majitele pozemků v honitbě dne 9. září 2017 od 16 hod. v pohostinství U Lidmanů v Machovské Lhotě. Srdečně zvou pořadatelé MS a HS.

3. Stomatologická pohotovost v září 2017

Rozpis lékařů na stomatologickou službu o víkendech v měsíci září 2017 – vždy v době od 9,00 do 11,00 hod.:

2. - 3. 9.	MUDr. Neoral, ZS Police nad Metují	491 541 654
9. - 10. 9.	MUDr. Farná, Police nad Metují	491 512 277
16. - 17. 9.	MUDr. Růžička, poliklinika Broumov	603 479 132
23. - 24. 9.	MUDr. Blažek, ZS Police nad Metují	491 543 844
28. 9.	MUDr. Neoralová, Teplice n.M.	491 581 394
30. 9. - 1. 10.	MUDr. Kubec, ZS Police n.M.	491 543 398

4. Kulturní a sportovní akce

Září: 1.9. – Noční prohlídky Broumovského kláštera od 20 hod.

1.9. – Jim Čert – koncert v klubu Eden v Broumově, 21 hod.

2. 9. – Slavnostní svěcení zvonů v Bělém ve 14 hod.

2.9. - Dunění rockových tamtamů – hudební festival Suchý Důl

2.9. – Kvíčeroskej šmajd 2017

2.9. – Za poklady Broumova – Jazzová mše – kostel sv. Vojtěcha Broumov v 18 hod.

6.9. – Slavnostní otevření skokanského můstku K40 – areál skok. můstků Machov

8.9. – Rozloučení s létem – zábavné odpoledne pro děti i dospělé „ Na Kopci“ od 15 h.

8.9. – Když i skály naslouchají ... - koncert Police Symphony Orchestra v Adršpašských skalách v 19,30 hod.

- 16.9. – *Teplicko-adršpašská 33 – turistický pochod, cyklotrasa, závod „naboso“, start průběžně od 7 do 10 hod., ve 13 hod. Slaveňáci, v 16 hod. Ivan Hlas .....*
- 16.9. – *Hasičská soutěž „O putovní pohár SDH Machovská Lhota“ – v Dolečku ve 13 h.*
- 21.-22.9. – *Podzimní zahrádkářská výstava na sále Pellyho domů v Polici n. Met.*
- 23.9. – *Podzimní trhy v klášteře Broumov od 8,30 hod.*
- 23.9. – *Starkstadt – bojová ukázka na motivy událostí roku 1938 ve Stárkově v 15 hod.*
- 24.9. - *Běh na Hejšovinu – závod Čekého poháru v bězích do vrchu – náměstí Machov*
- 26.9. – *Partička – divadlo Hronov ve 20 hod.*
- 30.9. - *Garden party v Polici n. Met. - pořádá PoKuS o.s. Police*
- 30.9. – *Sraz historických vozidel na náměstí v Polici n. Met.*

5. Informace z jednání zastupitelstva

Dne 8. 8. 2017 se uskutečnilo 5. veřejné zasedání zastupitelstva v letošním roce. Na programu byly zejména následující záležitosti:

- rozpočtová opatření č. 3/2017 a 4/2017,
- smlouva o spolupráci s Generali pojišťovnou, a.s. Praha
- povolení výjimky z počtu žáků ZŠ pro školní rok 2017/2018,
- finanční dary pro BKL Machov a FO Jiskra Machov na základě příjmů z loterií a jiných hazardních her,
- finanční dar pro SDH Bělý na dostavbu signální věže (zvoničky) v Bělém,
- schválení výběru nejvýhodnější nabídky na realizaci zakázky „Veřejné parkoviště, dřevěný přístřešek a oprava části místní komunikace v k.ú. Machovská Lhota“,
- schválení ceny a zhotovitele stavby na akci „Veřejné části kanalizačních přípojek k č.p. 45 a 81 Nížká Srbská a č.p. 51 Machov“,
- schválení podání žádosti o dotaci z dotačního titulu MMR ČR na obnovu sportovní infrastruktury v obci na projekt „Rekonstrukce školní tělocvičny a hřišť Machov“,
- informace k dokončení akce „Doplnění technologie – ČOV Machov“,
- projednání náhrady za spotřebovanou elektrickou energii čerpanou v garážích tělovýchovy v letech 2012-2016 pro účely městyse Machov,
- majetkové záležitosti a další.

6. Nabídka provozování restaurace Obecní dům v Machově

Městys Machov vyhláší výběrové řízení na provozování restaurace Obecní dům na náměstí v Machově (bez sálu OD) formou pachtovní smlouvy s následujícími podmínkami:

- zahájení provozu od 1. 12. 2017 (nebo dle dohody),
- pravidelná provozní doba min. 5 dnů v týdnu včetně So a Ne,
- vaření vlastních jídel v době oběda,
- možnost pronájmu společenského sálu včetně soc. zázemí (není podmínkou),
- možnost pronájmu služebního bytu 4+1 (není podmínkou),
- nutnost zajištění vytápění restaurace mimo pracovní dobu úřadu obce.

Písemné nabídky s návrhem výše nájemného zasílejte poštou, e-mailem, nebo podávejte osobně na Úřad městyse Machov, 549 63 Machov 119.

Bližší informace o podmínkách pronájmu lze získat na Úřadu městysu Machov (ing. Krtička, ing. Kryl) na tel. 491 547 121, nebo e-mailem: j.krticka@machov-obec.cz, m.kryl@machov-obec.cz.

Toto výběrové řízení není veřejnou zakázkou ve smyslu Zákona o zadávání veřejných zakázek.

7. Varhanní koncerty ve Stroužném

V sobotu 12. srpna se v evangelickém kostele ve Stroužném uskutečnil druhý letošní varhanní koncert, jehož protagonisty byli tentokrát machovský varhaník Tomáš Weissar a trumpetista z Vysoké Srbské Ondřej Čuhanič. Koncertu ve zcela zaplněném kostele se zúčastnili jednak někteří rodáci z „Českého koutku“, řada machovských občanů a kolem 60 lázeňských hostů z polských lázní Kudowa Zdrój. Kromě samotné hudby měli návštěvníci koncertu možnost zhlédnout výstavku historických fotografií a dokumentů o rodácích ze Stroužného a zájemci si mohli prohlédnout také zrekonstruované varhany. Po celou dobu této kulturní akce panovala v kostele úžasná atmosféra, k níž přispěla doprovodným slovem i organizátorka koncertů paní Eva Pumrová z Malé Čermné.

V letošním roce se uskuteční ještě dva koncerty – na první z nich zde zveřejňujeme plakátek a závěrečný koncert se uskuteční 14. října, kdy interprety budou opět Tomáš Weissar a Ondřej Čuhanič. Srdečně zveme všechny zájemce o krásnou hudbu i historii našeho pohraničí.

Srdečně zveme na
**VARHANNÍ
KONCERT**
v kostele ve Stroužném.

Koncert se koná
dne 16. září 2017 ve 14.00 hod.
Vystoupí Jiří Tymel – varhany

Součástí programu bude stručné seznámení s historií vsi, evangelického kostela a možnost prohlédnout si varhany. Zájemci mohou využít bezplatnou dopravu do Stroužného. Odjezd ve 13.30 hod. od sanatoria „Polonia“, návrat v 16.15 hod. Poukázka na bezplatnou dopravu je k vyzvednutí v Informačním centru pro turisty v Kudowa Zdrój, ulice Zdrojowa 44. Počet míst je omezen.

Hlavní organizátor: Vlastivědné sdružení Pumpa z Malé Čermné
Spoluorganizátor: Skanzen Pstrážna a Kudowské centrum kultury a sportu

8. Běh na Hejšovinu

Městys Machov a Lhoťáci se svolením Parku Narodowego Gor Stolowych pořádají

21. ročník běhu do vrchu **BĚHU NA HEJŠOVINU**

SZCZELINIEC WIELKI

Součást Českého poháru v běhu do vrchu

Neděle 24. září 2017 v 11.00 hod.

Kategorie – ženy, muži, veteráni, junioři, juniorky
Trať – délka 8 km, převýšení 480 m, povrch terén, asphalt, schody
Startovné – 60 Kč

Dodatkový závod pro děti a všechny příchozí na trati 2,3 km.
Start v 11,15 hod. na náměstí v Machově, cíl na hraničním přechodu v Machovské Lhotě.

Přijďte povzbudit závodníky ke startu v 11.00 hod. na náměstí i podél trati závodu. Rovněž zveme všechny zájemce na **vyhlášení vítězů kolem 13.00 hod.**, po němž bude následovat posezení s country hudbou pro širokou veřejnost před úřadem městyse (případně na sále Obecního domu při nepřízni počasí).
K poslechu zahraje country kapela **D o m a m a z e c .**

9. Rozloučení s létem – areál „Na Kopci“

SPOLEK DOBRÉ NÁLADY

pořádá

„Rozloučení s létem“

Na Kopci v Machově dne 9. září 2017 od 15.00 hodin.

Občerstvení, bohatý program, soutěže pro všechny věkové kategorie

Hudební produkce

Vstupné dobrovolné

Srdečně zvou pořadatelé

S dobrou náladou po celý rok!

10. Borský pohár 2017

BORSKÝ KLUB LYŽAŘŮ MACHOV pořádá **Borský pohár 2017 a letní Český HOP CUP** **žactva v severské kombinaci ev.č.3/SK a KP ve skoku**

Pořadatel: BKL Machov
Datum: **17. září 2017 - neděle**
Místo: Machov, areál skokanských můstků Hůrka

Kategorie a disciplíny: skok a severská kombinace

Předžactvo	2010 a ml.	K 4 metry+ kros 0,5 km
žáci 9+10	2009-2008	K13 metrů+ kros 1 km, cert.č: 135/C35/SL
žáci 11+12	2007-2006	K19 metrů+ kros 2 km, cert.č: 133/C33/SL
žáci 13+14	2005-2004	K40 metrů+ kros 3 km, cert.č. – bude do konce 8.2017

Podmínky účasti: mohou startovat včas přihlášení závodníci s platnou lékařskou prohlídkou ne starší 12 měsíců a členskou kartou SLČR na rok 2017.

Přihlášky: písemně na e-mail: jirasek@wo.cz - **došlé nejpozději do 14. 9. 2017.**

Ubytování: nezajišťujeme, tel. na KUKULDU(vedle můstků) 777090970

Stravování: párek v rohlíku, polévka a sladkosti podáváme na můstku

Časový program:

9.00 – 9.30 presentace u můstků

9.30 - porada vedoucích a trenérů v buňce

9.45 - jedno tréninkové kolo na K 4m - následně 2 soutěžní kola kat. předžactvo

následně na K 13m 1 kolo tréninkové, 2 soutěžní kola kat. Ž 9+10

následně na K 19m 1 kolo tréninkové, 2 soutěžní kola kat. Ž 11+12,

následně na K 40m 1 kolo tréninkové, 2 kola soutěžní kat. Ž13+14

Pro výpočet výsledků skok. části SK kat. žáků bude použit výsledek 1.soutěž. kola ve skoku

13:30 hodin II. část sev. komb. - kros po jednotlivých kategoriích

14:30 hodin vyhlášení všech výsledků pod můstky

Předpis: závodí se dle Pravidel lyžařských závodů a SŘ SL a SK pro sezónu 2017/2018 a pokynů pro letní sezonu 2017.

Ceny: první tři závodníci v každé kategorii získají věcnou cenu.

Všechny výpravy srdečně zveme k nám do Machova a těšíme se na Vás.

11. Finanční podpora na dětské skupiny, družiny a příměst. tábory

Místní akční skupina Stolové hory, z. s. vyhlašuje 4. 9. 2017 první výzvu na podávání projektových žádostí, které budou v rámci Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro období 2014 - 2020 podpořené z Operačního programu Zaměstnanost.

Zvažujete-li nabídnout zaměstnaným rodičům péči o jejich děti, tak je tato výzva určená právě vám. Finanční příspěvek můžete získat např. na založení a provoz dětské skupiny, která bude určená veřejnosti nebo konkrétnímu podniku. Dále bude podpořeno zakládání a provoz družin a příměstských táborů. U příměstských (nepobytových) táborů je nutné splnit podmínku doby konání v průběhu školních prázdnin.

Žadatelé mohou být obce a jejich organizace, DSO, organizace zřizované kraji, příspěvkové organizace, nestátní neziskové organizace, obchodní společnosti a družstva, OSVČ, poradenské a vzdělávací instituce, profesní a podnikatelská sdružení, sociální partneři, školy a školská zařízení.

Vybrané projekty budou moci trvat až 3 roky. Rozpočet každého projektu bude minimálně 400.000 Kč. Neziskové subjekty, školy a školská zařízení obdrží 100% způsobilých výdajů projektu, obce, jejich organizace a DSO spolufinancují projekt ve výši 5%, zatímco firmy, družstva či OSVČ samy hradí 15% nákladů projektu.

Projektové žádosti je třeba podat do 13. 10. 2017. V případě dotazů se na nás neváhejte obrátit. Kontakty a bližší informace k této výzvě najdete na www.mas-stolovehory.cz.

Pavel Pinkava a tým MAS Stolové hory

12. Slavnostní otevření skokanského můstku K 40

**BORSKÝ KLUB LYŽAŘŮ
MACHOV**
549 63 Machov

www.bklmachov.eu

POZVÁNKA

na slavnostní otevření rekonstruovaného můstku K 40 metrů,
které se koná ve středu 6. 9. 2017 v areálu malých můstků Hůrka

Program :

- 16.00 hodin sraz účastníků, prohlídka areálu, tréninkové skoky
- 16.30 hodin – slavnostní otevření můstku k 40 metrů
- 16.45 hodin exhibice skokanů na můstku K 40 metrů - 2 kola,
soutěž o nejdelší skok žactva 11-12 let a 13-14 let
- 17.00 hodin vyhlášení výsledků a raut

Pro diváky je připraveno pivo a limo zdarma

Srdečně zvou pořadatelé
z BKL Machov z.s.

13. Krátce ze školy

Slavnostní zahájení školního roku se uskuteční v pondělí 4. září 2017 od 7.15 hodin.

Předpokládaný konec – 8.00 hodin.

Rozvrhy hodin dostanou žáci první den školního vyučování.

Důležité zprávy jsou vždy zveřejněny na stránkách školy www.skolamachov.cz

Děkujeme všem příznivcům školy za pomoc při organizování nadstandardních aktivit školy. Zvláště pak děkujeme firmě WIKOV Hronov za sponzorské dary ve školním roce 2016/2017. Díky jejich finanční podpoře jsme mohli připravit pro žáky zajímavé akce. Před Vánocemi jsme vypouštěli balonky s přáním a na konci školního roku si žáci užili Den dětí na machovském náměstí.

Pevně věříme, že nám zůstanete nakloněni i ve školním roce 2017/2018 a že společně připravíme mnoho zajímavých aktivit pro naše nejmenší. Naším velkým přáním je opravit studánku pod Borem, kam všichni tak rádi chodíme na procházky. Pevně věříme, že Úřad městyse Machov zvládne jednání s CHKO Broumovsko a že budeme moci o studánku opět pečovat.

Děkujeme všem žákům a jejich rodičům za obrovské množství pohlednic, které poslali na adresu školy ze svých cest za poznáním. Výstavka všech pohlednic bude ke zhlédnutí ve vestibulu školy. Sběr starého papíru se uskuteční v týdnu od 18. 9. 2017 do 24. 9. 2017. Sběr můžete opět dávat do vchodu sboru ČČSH. Předem děkujeme za spolupráci.

Přejeme všem žákům školy šťastné vykročení do nového školního roku. Prvňáčkům přejeme, aby i jim svítilo na cestu do školy sluníčko nejen první den, ale po všechny dny jejich dlouhé cesty za vzděláním.

Mgr. Helena Martincová

Veškeré vyúčtování za obědy, poplatky, pitný režim a placení obědů na **září 2017** bude **hotově** poslední týden v měsíci **srpnu od 28. - 31. 08. 2017** v kanceláři ŠJ.

Leona Maryšková, vedoucí školní jídelny

14. Slavnostní svěcení zvoničky v Bělem

Svěcení Bělské zvoničky

Vážení přátelé a kamarádi,
rádi bychom Vás, jménem
všech Běláků, pozvali na
slavnostní svěcení nové
Bělské zvoničky.

Tento obřad se bude konat
2.9.2017 od 14. hodin na
horním náměstí pod
Zvoničkou, za přítomnosti
katolického kněze Mons.
Mariána Lewického a
farářky Mgr. Olgy Líbalové.

Po dlouhých 100 letech se
vrátí zvon do Bělého.
Bude zajištěn doprovodný
program, muzika,
občerstvení, upomínkové
předměty.

Za Vaši účast a podporu
morální i finanční předem
děkují všichni Běláci, ať již
původem či srdcem...

OBEC
BĚLÝ

15. Kam s nefunkční zářivkou?

Řada z nás musela v poslední době doma řešit, co s úspornou zářivkou, která po letech přestala svítit. Vysloužilé lineární či úsporné zářivky a výbojky totiž nepatří do popelnice na směsný odpad, kde z nich při rozbití mohou unikat nebezpečné látky.

V minulosti to bylo snadné, klasická wolframová žárovka se prostě vyhodila do popelnice na komunální odpad a z obchodu se přinesla nová. Od září 2012 se ale klasické wolframové žárovky přestaly v Evropské unii prodávat, a tak postupně všichni začínáme používat ekonomicky a ekologicky

šetrnější světelné zdroje. Tedy kompaktní a lineární zářivky či LED žárovky. Má to ale jeden háček: pokud taková úsporka dosvítí, nesmí skončit v běžném koši a nepatří ani do tříděného skla. Důvodem je jedovatá rtuť, kterou zářivky (trubicové i kompaktní úsporné) v malém množství obsahují. Při špatném či neodborném zacházení a ve vyšších koncentracích může rtuť ohrozit lidské zdraví a životní prostředí. Nejjednodušší je vzít starou zářivku a odevzdat ji v obchodě při nákupu té nové.

Další možnost, jak správně naložit s nefunkční zářivkou, je odevzdat ji ve sběrném dvoře. **Obyvatelé naší obce mohou nefunkční zářivky zdarma odevzdávat ve sběrném místě, které je zřízené ve skladu nákupního střediska (vchod z nákladové rampy). Sběrné místo je přístupné po telefonické nebo osobní domluvě s odpovědným pracovníkem úřadu v pracovních dnech – v pondělí a ve středu od 8⁰⁰ do 12⁰⁰ a od 13⁰⁰ do 17⁰⁰ hodin, v ostatní dny od 8⁰⁰ do 12⁰⁰ hodin. Sběrné místo mohou využít všichni občané a dále také živnostníci podnikající v katastru Machova, kteří mají s městysem uzavřenou řádnou smlouvu o nakládání s komunálním odpadem.** Obsluha sběrného dvora od Vás úsporku zdarma převezme a uloží ji do speciální sběrné nádoby, aby se nerozbila. Zpětný odběr zářivek pro městyse Machov zajišťuje kolektivní systém EKOLAMP, který nejen přispívá na náklady provozu sběrného místa, ale navíc plně hradí veškeré náklady na přepravu a recyklaci. Díky EKOLAMPu ušetříme z obecního rozpočtu část prostředků, které bychom jinak museli použít na ekologickou likvidaci nebezpečného odpadu. Menší nepohodlí spojené se správnou likvidací úsporné zářivky nám vynahradí až o 80 % nižší spotřeba elektrické energie a vědomí, že společně přispíváme k ochraně životního prostředí okolo nás.

Více se o nakládání s nefunkčními světelnými zdroji a dalších aktivitách společnosti EKOLAMP dočtete na www.ekolamp.cz.

16. Tak jsme mluvili (slovníček místních výrazů – pokračování)

brek	pláč „...slyšali sme ňákej brek, asi tam bylo malý dítě...“
bremzovat	brzdít vůz „...z maršouskýho kopce se musí honně bremzovat...“
bremzák	brzdař v budce železničního vagónu „...von d'ál na dráze bremzáka...“
brigáda	vojensky útvar, skupina pracovníků „...ty budeš vodpovědnej za brigádu...“
brigádník	dobrovolně - nucený pracovník „...na poli tam byli ňáký brigádníci...“
brigáda socprc	Brigáda socialistické práce BSP „...vona psala kroniku brigády socprc...“
brikety	lisovaný hnědohelný prach „...brikety byly dobrý na topení do kaborek...“
brilantýna	parfémovaný olej „...brilantýnu mňeli pánové na hlauje, připlácla vlasy...“
brnět	trnout, mravenčit „...holka, večír mňe brní celá noha, musím doktoroj...“
brousek	brousek, tuhá část chleba „...ten chleba má velkej brousek...“
brundibár	morousovitý člověk, čmelák „...brundibáři leťali na jetelový pole...“
brůna	kůň hnědé barvy srsti „...náš novej kůň byl brůna...“
brusič nožů	nožič „...v Metuji křičeli brousíme nože, mňeli brus na vozejku sebou...“
brusle	brusle, křivítko „...radijusy sme rači rýsovali za pomoci brusle...“
brynd'ák	slintáček dětský „...Franto ty bys potřeboval brynd'ák, seš samej flek...“
bubák	strašidlo, suché okvětí na jablku „...vykroj si s toho japka bubáka...“
bubikopf	dívčí účes na ofinu „...před válkou byl u holek v módě bubikopf...“
bubínek	malá kamna „...to sme si zatopili navečír na chvíli v bubínku...“
bublina	mýdlová blána, rýsovací pomůcka „...radijusy kreslíme za pomoci bubliny...“
buchar pérovej	malý buchar s listovou pružinou „...v kovárně mlátil pérovej buchar...“
buklák	smyčkový koberec (boucle) „...doma sme mňeli sešlapanej buk'lák...“
bulit	plakat „...tak už nebul, šak se ti nic nestalo...“
buličí voko	úpolín „...buličí voka kvetou na louce u Závrch...“
bufy	boty kožené s plstěnou holeni „...to sou tvoje bufy?...“
bunclák	hliněný džbán, hrnek „...vem sebou ten starej bunclák...“
bunkr	čsl. opevnění z let 1936-1938 „...šli sme s klucima na Paulišov na bunkry...“

Příští číslo vyjde ve 39. týdnu 2014. Uzávěrka příspěvků ke dni 20.9.2014
